

Szűz Mária Istenanyaságának ünnepe

(január 1.)

Szám 6,22-27

„Áldjon meg az Úr!”

Így szólt az Úr Mózeshez: „Mondd meg Áronnak és fiainak: Így áldjátok meg Izrael fiait, e szavakkal: Áldjon meg az Úr és oltalmazzon! Ragyogtassa rád arcát az Úr, s legyen hozzád jóságos! Fordítsa feléd arcát az Úr és szerezzen neked üdvösséget! Hívják le Izrael fiaira a nevem, és én megáldom őket.”

Ezzel az áldással áldották meg a papok Izraelt. Az áldás alanya azonban mégsem a papság, hanem maga Jahve, az Úr. Az is jellemző, hogy háromszor mondja ki az „Úr” nevét az áldó. Szerkezetét tekintve olyan továbbfejleszthető párhuzamokat tartalmaz, amelyek az általános és a konkrét között változnak. Egyre terjedelmesebbek lesznek a mondatok: az első csak három, a második öt, a harmadik hét szót tartalmaz a héberben. Az első Isten oltalmát, a második Isten kegyelmét, a harmadik Isten békéjét kéri a népnek. Az „Úr orcája” nem más, mint szeretetteljes, felé való fordulása. Így, ebben a teljességben foglalja magába mindazt, amire az ember a földön vágyik, és ami a harmonikus élethez szükséges neki. Az áldásnak üdvösségszerző erőt tulajdonítottak, és mindig a „barak” héber szóval vezették be. A teremtés is azért működik jól, mert az Isten megáldotta (Ter 9,1). Általános nézet a hébereknél, hogy az Úr megáldja az igaz embert (Zsolt 5,13). Sőt az is nyilvánvaló volt, hogy az emberi fáradozás és munka csak akkor lesz eredményes, ha Isten azt megáldja. Az ősatyák az utódaikat is megáldották, ezeknek szinte mágikus erőt tulajdonítottak. Az így, az ember által kimondott áldást sem lehetett megváltoztatni. Ennek különösen nagy jelentősége lesz az elsőszülöttségi áldás esetében. Erről a drámáról szól Ézsau és Jákob története. A leghíresebb áldás az Ószövetségben Melkizedek áldása (Ter 14,18–20), aki annak ellenére, hogy nem Izraelita, de a magasságos Isten papja, Ábrahám túlélését garantálja az áldás által. Az izraelita vallásban a pap dolga, hogy megáldja a népet, ez a legfőbb liturgikus funkciója. Áron a fölszentelése után azonnal ezt meg is teszi. A felhatalmazás nélküli áldás csupán jókívánság, és nem olyan hatékony, mint a pap áldása. Amikor az emberek áldják Istent,

akkor nem tesznek mást, mint odafordulást az üdvösség forrásához. Ilyen áldó vagy magasztaló zsoltárok egész sorát olvashatjuk a Bibliában (16,7.63,5.135,19–21). Az Újszövetségben Zakariás áldása (Lk 1,64) tulajdonképpen Isten magasztalása, hasonlóan tekinthető Simeon áldása is (2,28). Az áldás és a magasztalás szinonimák az Ószövetségben, ezért az étkezés előtti imát is áldásnak tekinthetjük. Az eucharisztikus áldozatról szóló legkorábbi tudósítás az „áldás kelyhéről” beszél (1Kor 10,16). Izrael történetében az áldásoknak előre mutató ereje van, és a történészek úgy állították össze az eseményeket, hogy azok feltárják, miként valósul meg az áldás a történelemben. Lukács Mária nagyságát is azzal fejezi ki, hogy áldottnak nevezi (Lk 1,42). Az Üdvözlégy Mária imádság kezdete is az áldott szót tartalmazza, ami nem más, mint Gábiel angyal szavainak elisméltése.

Tanítványait arra kéri Jézus, hogy áldják üldözőiket, vagyis Isten áldását kell képviselniük (Lk 6,27; Róm 12,14; 1Kor 4,12; 1Pt 3,9). Az áldás ellentéte az átok, amely szinte automatikus következménye az ember gyűlöletének. A tehetetlen ember legtöbbször Isten átkát kéri ellenségeire. Tehát a gyűlöletnek következménye az átkozódás. Áldást mondani valakire azt is jelenti, hogy megőrzöm a másik iránti jóindulatomat. Ezt nem könnyű megtenni akkor, amikor gyűlölet van a szívünkben.

Érdekes, hogy a katolikus egyházban általános szokás, hogy a magasabb papi beosztásútól kérnek áldást az alacsonyabb beosztásúak. Newmann bíborosról mesélik, hogy amikor egy egyszerű pap járt nála, azzal lepte meg, hogy tőle kérte az áldást, pedig a szokás fordított. A bíboros nagyon jól tudta, hogy ő is áldásra szorul, és ha lehetőséget ad arra, hogy egy pap áldja meg őt, azzal arra indítja őt, hogy a jóindulatát és Isten dicséretét egyszerre fejezze ki iránta. Az áldás ugyanis visszahat arra is, aki azt végzi. Benne tudatosul Isten dicsérete és jóindulata, a másik megáldott ember iránt.